

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Peter Arnesson

2017-10-30

Dnr SBN 2017-640
Dnr KS 2017-639

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen

Begäran om utökning av verksamhetsområde för vatten och avlopp gällande Karlemåla Kyrkön 1:3 (Unön), yttrande till Länsstyrelsen Östergötland

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Plankontorets förslag till yttrande tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande avges enligt samhällsbyggnadsnämndens förslag.

Ärende

Fastighetsägarna till *Karlemåla Kyrkön 1:3* har begärt att länsstyrelsen ska bedriva tillsyn på kommunens uppfyllnad av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. De anser att bebyggelsen och övriga förhållande på ön är av sådan karaktär att det föreligger kommunalt ansvar och att allmänt vatten och avlopp (VA) ska byggas ut i området omgående. Länsstyrelsen har remitterat ärendet till kommunen för yttrande.

Kommunen har ansvar att bygga ut VA-tjänster om det krävs ur ett miljö- och/eller ett hälsoskyddsperspektiv och om detta måste ske i ett större sammanhang. Kommunen har antagit två styrdokument för VA-försörjning av områden som omfattas av kommunalt ansvar, dels en *VA-policy* och dels *Riktlinjer för vatten och avloppsplanering*. Med stöd av dessa har en utbyggnadsplan tagits fram och gjorts offentlig. Av utbyggnadsplanen framgår när utbyggnad av allmänt VA planeras ske i olika bebyggelsegrupper.

Kommunen delar fastighetsägarnas bedömning om att Unön ska införlivas i allmänt VA. Inom Linköpings kommun finns, utöver Unön, ett 10-tal områden som också omfattas av kommunal utbyggnadsskyldighet. Att bygga ut i alla områden samtidigt är inte möjligt varken ur ett ekonomiskt perspektiv eller ur ett planerings- och projekteringsperspektiv. Därför åvilar det kommunen att göra en bedömning och en prioritering. Med stöd av *VA-policy* och *Riktlinjerna* har detta gjorts och utbyggnad av allmänt VA till Unön är planerad till år 2028. Kommunen bedömer inte att fastighetsägares exploateringsambitioner är

tillräckliga skäl för att ompröva utbyggnadsplanen. Kommunen vidhåller därför att utbyggnad av allmänt VA för Unön kommer ske år 2028. I ärendet har samråd hållits med Tekniska verken i Linköping AB och miljökontoret.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Utökning verksamhetsområde allmänt VA

Yttrande - Utökning verksamhetsområde allmänt VA

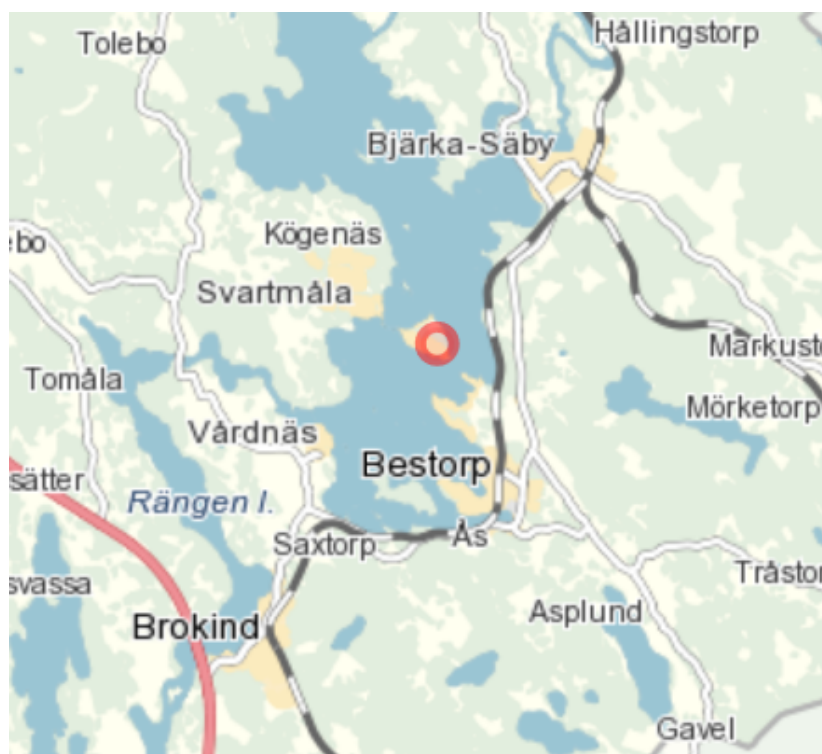
Bakgrund

Utbyggnad av allmänt VA byggs på lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Där anges att om det med hänsyn till människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattentjänster i ett större sammanhang ska kommunen besluta om verksamhetsområde och tillse att behovet snarast uppfylls.

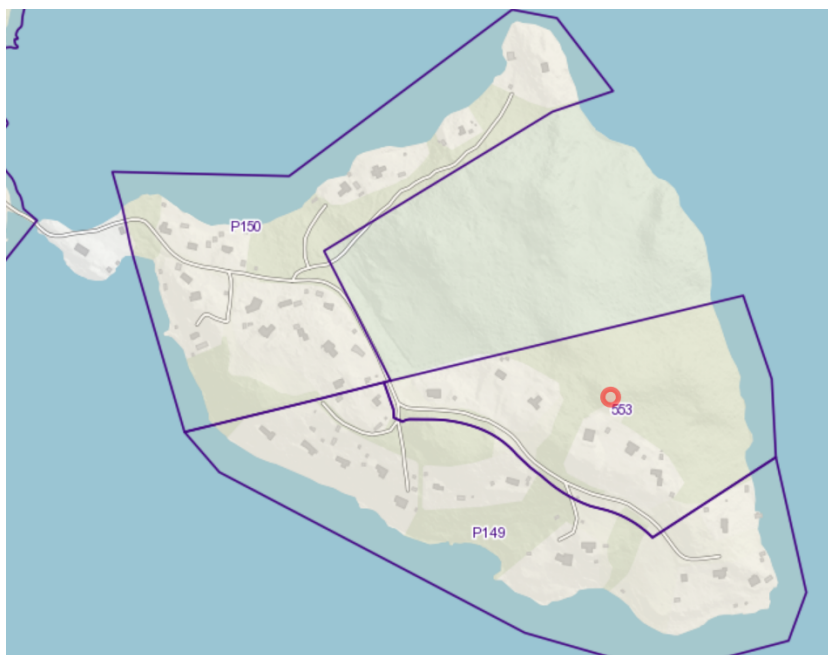
Enligt gällande praxis anges att för hälsoskyddsrekvisitet bör bebyggelsegrupper i storleksordningen 20-30 hus vara aktuella. För rekvisitet miljö, som kom in i lagen år 2006, saknas entydig praxis. Klart är att mindre bebyggelsegrupper kan omfattas om det finns särskilda skäl.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för lag om allmänna vattentjänster. Fastighetsägare har möjlighet att vända sig till länsstyrelsen om de anser att kommunen inte uppfyller sitt ansvar. Fastighetsägarna för fastigheten *Karlmåla Kyrkön 1:3* har nu använt denna rätt och yrkar att utbyggnad av allmänt VA ska ske omgående till Unön.

Fastigheten är belägen på ön Unön vilken ligger i sjön Stora Rängen. Ön är förbunden med fastlandet med en mindre vägbro. På fastlandssidan finns fritidshusområdet Svartmåla och Kallvik. Delar av dessa områden är idag verksamhetsområde för allmänt VA. Ön omfattas idag av tre olika planer; Byggnadsplan P149 daterad 1959, Byggnadsplan P150 daterad 1959 samt Byggnadsplan P553 daterad 1969.

Figur 1. Översiktskarta. Rund ring visar Unön.

Figur 2. Karta som visar Unön och dess bebyggelse, samt avgränsning av gällande planer.

Av översiktsplanen för landsbygden utpekats Unön som ett område där ytterligare exploatering kan tillåtas, under förutsättning att allmänt VA samtidigt ordnas. Fastighetsägarna har ansökt om att igångsätta arbete med ny detaljplan för området. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade vid sammanträde den 23 augusti 2017, § 147, att bevilja positivt planbesked men att det tidsattes till 2026, vilket harmoniserar med kommunens utbyggnadsplan för allmänt VA.

Utbyggnad av allmänt VA

Linköpings kommun är medveten om att det inom kommunen finns ett 10-tal bebyggelsegrupper som omfattas av lag om allmänna vattentjänster men som idag helt saknar allmänt VA. Kommunen har därför antagit två politiska styrdokument och utifrån dessa publicerat en utbyggnadsplan.

Utbyggnadsplanen är ett planeringsdokument som visar den grova planeringen för när utbyggnad ska ske till dessa bebyggelsegrupper. Unön är en av bebyggelsegrupperna i utbyggnadsplanen. Kommunen gör alltså bedömningen att Unön omfattas av kommunal skyldighet för utbyggnad av allmänt VA. I denna fråga har vi samma uppfattning som fastighetsägarna till *Karlemåla Kyrkön 1:3*.

På grund av att antalet bebyggelsegrupper är stort bedömer kommunen, tillsammans med sin VA-huvudman, att det inte är realistiskt och inte heller hållbart att bygga ut i alla dessa områden samtidigt, varken ur ett ekonomiskt perspektiv eller ur ett planerings- och projekteringsperspektiv. Det saknas dels resurser för framdrift av detaljplaner och projektering och dels för att det skulle

innebära stora ekonomiska ansträngningar för VA-kollektivet. Därför åvilar det kommunen att göra en bedömning och en prioritering. Om dessa områden ska prioriteras högre måste något annat prioriteras lägre. Dessa områden står då i konflikt med utbyggnad med andra projekt.

I arbetet med policy och riktlinjer togs det därför fram en metod för att vikta, jämföra och prioritera bebyggelsegrupperna mot varandra, Denna ligger till grund för utbyggnadsplanen.

Modellen tar hänsyn till;

- Bebyggelsegruppens storlek
- Andel permanent boenden
- Kunskap om befintliga små avlopp (källa miljökontoret)
- Recipientens statusklassning (källa VISS)
- Miljöproblem övergödning och syrefattiga förhållanden (källa VISS)
- Miljökvalitetsnorm (källa VISS)
- Risk för att normen inte uppnås (källa VISS)
- Närhet till badplats
- Inom vattenskyddsområde
- Framtida exploatering (ÖP landsbygden)

Med utgångspunkt i detta har utbyggnad för allmänt VA till Unön prioriterats och tidsatts till år 2028. Som skäl för detta anges följande; det finns andra bebyggelsegrupper som bedöms ha ett större behov av utbyggnad före Unön, den tillkommande exploateringen som identifierats i översiktsplanen är relativt liten.

Miljökontoret har i samband med arbete med VA-planen utarbetat nya rutiner för hur eventuella avloppsärenden i den här typen av områden ska hanteras.

Kommunen delar fastighetsägarens bedömning att området ska införlivas i kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. Men kommunen bedömer inte att det är motiverat att göra förändringar i utbyggnadsplanen och prioritera Unön tidigare enbart för att tillfredsställa en enskild exploitörs intressen. Kommunen står således fast i sin bedömning att Unön ska införlivas i kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp år 2028. Detta ska föregås av planläggning.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunens ställningstagande bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för kommunen eller VA-kollektivet.

Men om länsstyrelsen inte respekterar kommunens planering och gör en annan bedömning i ärendet finns en påtaglig risk för ekonomiska konsekvenser. Det kan röra sig om nedprioritering av andra projekt och/eller höjning av VA-taxa.

Kommunala mål

Ärendet är initierat av länsstyrelsen med stöd av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Jämställdhet

Ärendet har ingen påverkan på jämställdhetsfrågan.

Samråd

Samråd har skett med Tekniska verken i Linköping AB och miljökontoret.

Tekniska verken är av uppfattningen att de framtagna VA-dokumenterna och Utbyggnadsplanen ska respekteras och vidhåller att allmänt VA ska byggas ut till Unön år 2028 och föregås av en planläggning. Tekniska verken kommer avge eget yttrande i ärendet till Länsstyrelsen.

Miljökontoret framförde i samband med framtagandet av VA-dokumenterna att utbyggnadstakten av allmänt VA till bebyggelsesgrupperna var för låg. Miljökontoret vidhåller denna bedömning men anser samtidigt att den prioriteringsordning som är fastställd i utbyggnadsplanen är relevant.

I kommunens samlade yttrande har kommunens sammantagna behov av planläggning samt helhetssynen på kommunens utbyggnadsansvar för allmänt VA beaktats.

Kommunledningskontorets helhetsbedömning

[Klicka och skriv]

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Anna Bertilsson

Beslutet skickas till:
Bygg- och miljönämnden